

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, MDCCXVIII

Casus III. Argumentum. Juspatronatus cum universitate bonorum
renunciata à Religioso occasione ingressus in Religionem transit ad
renunciatarium, & ad alios in renunciatione contemplatos. His autem ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72203)

Reatina Castrorum ad effectum evitandi executionem sententiae A.C. obtinendo etiam resolvi non fuisse locum Ægidiana, ex quo agebatur de Castris habentibus annexum Juspatronatus, ut ex d. decis. 117. num. 6. & seqq. par. 12. rec. Ideoque non videtur amplius impugnabilis prædicta connexio, Rot. decis. 697. num. 4. par. 1., & decis. 314. num. 4. par. 4. rec., & coram Emerix decis. 698. num. 4. & 5.

Qua posita annexione perneceffe descendit idem Juspatronatus spectare ad Gambaros Lancellottos Castrum Bulgaretæ possessores, juxta clarum Text. in cap. ex literis, ibique Innocent. sub num. 2. de jurepatronat. Nogerol. allegat. 36. nu. 26. Lambertin. de jurepatronat. in secunda par. lib. I. quaest. 5. art. 11. num. 2. Prob. ad Monach. in cap. ad præsentationem num. 1. de jurepatronat. in 6. Menoch. cons. 401. n. 123. Præcipue quando venditio facta fuit etiam præ iō chirographo sa. me. Innocentii XII. cum omnibus suis juribus, pertinentiis &c. tunc enim citra ullam dubitationem Juspatronatus cum universitate bonorum transit ad emptores. Facchin. controv. 24. sub lit. A. lib. 8. Rot. in Augustana juspatronatus super negotio principali 17. Februarii 1698. S. Potissimum coram R. P. D. del'Olmo.

Et ita per contradictas &c.

ARGUMENTUM.

Juspatronatus cum universitate bonorum renunciata à Religioso occasione ingressus in Religionem transit ad Renunciatarium, & ad alios in renunciatione contemplatos. His autem defunctis, an cesset effectus renunciationis, adeout Juspatronatus redeat ad Renunciantem, seu ad Monasterium ex Persona Religiosi renunciantis?

SUMMARIUM.

- 1 Juspatronatus transit ad Renunciatarium, dummodo sit hereditarium, secus si sit gentilium.
- 2 Juspatronatus hereditarium transit ad Curatorem hereditatis jacentis.
- 3 Legato feudo, censetur etiam legatum juspatronatus ei annexum.
- 4 Juspatronatus spectat ad Monasterium, si Pars II.

Patronus professus, qui illud renunciavit, fuerit reintegratus à Renunciatario defuncto in testamento.

- 5 Renunciatio juspatronatus unà cum universitate bonorum emissa à Patrono occasione ingressus in Religionem, an præsumatur abdicativa, & realis? Et n. 15.
- 6 Renunciatio quæstuplex sit? Et num. 7.
- 8 Renunciatio juspatronatus unà cum universitate bonorum, concepta à Patrono occasione ingressus in Religionem ex affectu erga eos de sanguine est personalis, & his omnibus defunctis, cessat renunciatio, & juspatronatus redit ad Monasterium, ex persona Patroni professi renunciantis, non verò transit ad hæredes extraneos, & num. 9. Amplia ut num. 16.
- 10 Renunciatio cum sit odiosa est strictè intelligenda.
- 11 Renunciatio juspatronatus unà cum universitate bonorum emissa à Patrono professo non comprehendit juspatronatus futurum ex causa nova de futuro, nimirum relictum ab extraneo post renunciationem, & quare? Vide num. 12. & 14. Amplia ut num. 13.

CASUS III.

Titius, instante Divino Spiritu, qui ubi vult spirat, statuit in corde suo Monasterium A. capax possidendi bona in communi ingredi, ibique profiteri, & Cruci Christi adherere, & ut verè dicere posset cum D. Petro: *Ecce nos reliquimus omnia, & sequuti sumus te*, Matth. 19. intrà duos menses ante professionem cum licentia Episcopi per publicum Instrumentum, motus ex amore quo prosequeretur proprium fratrem, renunciavit ipsi, ejusque filiis, & hæredibus feudum, cui erat annexum Juspatronatus Beneficii A., & omnia alia quæcumque bona etiam extranea quomodolibet, quomodocumque, & qualitercumque spectantia, & pertinentia. Hoc interim quidam extraneus ad faciendam rem gratam familiæ Titii, reliquit eidem familiæ in ultimo quo decessit elogio totam propriam hereditatem, cui erat annexum Juspatronatus Beneficii B. Viam verò universæ carnis ingresso fratre Titii, absque filiis, & solum Titio professo in dicto Monasterio A. de ejus familia superstite, hoc prætereundum cœpit ex persona ejusdem Titii

G g 2 pro-

professi immissionem non solum in Juspatronatus, & feudum cui erat annexum, & alia quæcumque bona renunciata à præfato Titio favore ejus fratris defuncti, verum etiam in totam hæreditatem, & Juspatronatus huic annexum relictam à præfato extraneo familiæ Titii. Quæro proinde in hoc casu, ad quem spectet utrumque Juspatronatus unà cum supradictis bonis, quibus est annexum, ad hæredes Renunciatarii defuncti nè, vel potius ad præfatum Monasterium ex persona Titii professi renunciantis?

1 Certum est, quod Patronus potest renunciare Juspatronatus, vel de per se sumptum, & hoc cum consensu Episcopi, si renunciet illud personæ extraneæ; absque tali consensu, si renunciet Ecclesiæ, aut Personæ Comparonæ; Vel cum universitate bonorum, cui adhæreat, etiam sine consensu Episcopi, & in utroque casu certum est Juspatronatus transire in Renunciatarium. *Lambertin. de jure patron. lib. 1. par. 2. quæst. 10. art. 3. num. 3. Rot. in Viterbien. Canonatus 23. Januarii 1697. coram dell'Olmo impress. apud Piron. discept. Eccles. 4. num. 82.* dummodo sit hæreditarium, secus si sit gentilicium, quia si sit tale transire non potest in Renunciatarium in præjudicium eorum ad illud venientium ex propria persona. *Bald. conf. 373. num. 4. in fine lib. 1., Card. de Luc. de renunciat. disc. 15. num. 3. Rota in Mantuana Beneficii 3. Junii 1689. coram Ursino, impress. apud eundem Piron. discept. Eccles. 14. num. 32.*

2 Sicuti enim Juspatronatus transit ad Curatorem hæreditatis jacentis, cui est annexum, adeo ut succedente vacatione Beneficii tempore quo hæreditas sit adhuc jacens præsentatio spectat ad Curatorem. *Barbosi. in hoc Can. XIV. num. 6. Viviani. de jure patron. lib. 4. cap. 5. nu. 6. & lib. 12. cap. 9. num. 44.* Et sicuti legato feudo, aut Castro censetur etiam legatum Juspatronatus ei annexum, *Rot. decis. 314. nu. 1. par. 4. to. 1. recent.* Ita renunciato feudo, aut Castro, censetur etiam renunciatum Juspatronatus eidem annexum, & hoc transibit in Renunciatarium. Hoc posito

Videtur in hoc casu dicendum tam Juspatronatus annexum feudo renunciato à Titio occasione ingressus in Religionem, favore proprii fratris, ejusque filiorum,

& hæredum, quàm aliud Juspatronatus annexum hæreditati relicta ab extraneo favore familiæ Titii post renunciationem, per mortem hujus fratris Renunciatarii absque filiis spectare ad hujus hæredes, non verò ad Titium professum Renunciantem, seu ad Monasterium ex hujus persona; Licet enim utrumque Juspatronatus unà cum dictis universitatibus rerum, quibus est annexum, spectaret ad Monasterium A. capax possidendi bona in communi, & hoc deberet in utroque succedere ex persona Titii professi renunciantis, si hic fuisset vocatus in testamento fratris Renunciatarii, cum bene admitatur reintegratio Renunciantis ad jura renunciata resultans ex testamento Renunciatarii, non obstante quacumque renunciatione, juxta *Gallerat. de renunciat. lib. 2. cap. 5. num. 25. Gratian. discept. foren. 565. num. 61. Mans. consult. 296. n. 20. Rot. in Romana, seu Viterbien. legati 26. Junii 1709. S. Sub examine coram R.P.D. Crispo, & in Bononien. Immissionis 18. Junii 1714. S. Verum coram R.P.D. Cerro.*

Tamen cum in casu præsentis Titius professus non fuerit vocatus, nec reintegratus ab ejus fratre Renunciatario in testamento ad supradictas universitates bonorum, quibus erat annexum utrumque Juspatronatus, sequitur, quod neutrum ex dictis Juribuspatronatus, & neutrum ex dictis universitatibus spectare posse ad Monasterium A., nec hoc prætere in eis immissionem ex persona Titii renunciantis professi, sed pertinere ad hæredes extraneos fratris Renunciatarii defuncti, adeo ut succedente vacatione alterutrius ex dictis Beneficiis, ad hos spectabit præsentatio Rectoris, ea ratione, quia amplissima renunciatio emissa ab eodem Titio præbet Monasterio obstaculum acquirendi ex illius persona præfatas Universitates, & consecutivè etiam Juspatronatus eidem annexa; Maxime cum renunciatio fuerit ab eo emissa occasione ingressus in Religionem, ex quo præsumitur ea esse realis, abdicativa, & extinctiva, & ipse Renuncians se abdicare voluisse ab omnibus bonis mundanis, ac si non esset amplius in rerum natura, cum fuerit certus, quod à Religione consecuturus erat omnia sibi necessaria, juxta illam promissionem Christi Domini -- *Qui reli-*

reliquerit patrem suum, & matrem suam propter me centuplum accipiet, & vitam aeternam possidebit. -- Rot. decis. 587. num. 4. & seqq. par. 1. recent., & decis. 243. n. 18. par. 14., & decis. 62. num. 14. & seqq. coram Merlin., & in Romana renunciationis 23. Januarii 1708. S. Maximè, & 6. Maji 1709. S. Tantò magis coram Eminentissimo Scotto, & in Bononien. Immissiois 18. Junii 1714. S. Absque eo quod coram R. P. D. Cerro.

In nihilo obstante, quòd Titius motus fuerit ad renunciandum ex affectu erga ejus fratrem, & hujus filios, seu erga eos de sanguine, & sic his cessantibus cessare etiam debeat effectus renunciationis; Quoniam non solum motus fuit ex affectu erga eos de sanguine, verum etiam erga horum hæredes extraneos, dum renunciavit prædictas Universitates habentes annexum Juspatronatus proprio fratri, ejusque filiis, & hæredibus, & consequenter renunciatio non fuit limitata ad solos eos de sanguine, sed etiam fuit extenta ad hæredes extraneos, cum nomine hæredum veniant hæredes extranei juxta auctoritates superius relatas Can. I. & 2. Caf. III. num. 2., & Caf. XVIII. num. 4.

6 At his non obstantibus contrarium verius de jure censeo; Dividitur namque à Doctoribus renunciatio in duas species; Alia enim est renunciatio realis, & abdicativa, per quam renuncians tollit se de medio, & fingit se mortuum, renunciando nimirum omnibus bonis tam de præsentis, quàm de futuro, tam ex testamento, quàm ab intestato certis non contemplatis personis, sed generaliter comprehensis quibuscumque hæredibus, & successoribus etiam extraneis cum clausulis præferentibus perpetuam exclusionem regressus ad bona renunciata, & in his terminis certo equidem renuncians neutiquam redire valet ad bona renunciata juxta firmata per *Surd. conf. 517. num. 14. Saminat. controuv. 100. num. 2. Paulut. disfert. 84. num. 17. Palmanep. alleg. 293. n. 8. Atfolin. resolut. 40. num. 13. Andreol. contr. 310. num. 13. Rot. dec. 330. num. 1. par. 14. rec. & in Romana Successionis 4. Februarii 1711. S. Multoque coram Reverendissimo Molines.*

7 Alia est renunciatio simpliciter, & ab-

solutè personalis, quando scilicet fuit renunciatum intuitu, & contemplatione certarum personarum e. g. fratrum, tunc enim si fratres præcedant, renunciatio ipsa corrui, nec renuncianti obstat, quominus succedere valeat ad bona renunciata juxta *Card. de Luc. de renunciat. disc. 1. num. 4., & seqq., & disc. 4. num. 18. Mans. consult. 296. num. 42., & seqq. Rot. decis. 186. num. 2. par. 3., & decis. 23. n. 4. par. 15. rec. & decis. 48. num. 18. post Merlin. de legitim., & decis. 894. num. 1. coram eodem Merlin., & decis. 641. num. 32. coram Dunozer. jun., & decis. 619. num. 5. coram Emerix jun., & in Perusina Immissiois 15. Januarii 1706. S. Non obstat coram Eminentissimo Scotto.*

8 In casu præsentis præfata renunciatio emissa à Titio occasione ingressus in Religionem favore proprii fratris, ejusque filiorum, & hæredum est personalis, & secundæ speciei, utpote regulata à Causa omnino personali, nimirum ex affectu, & amore erga proprium fratrem, ejusque filios, & hæredes, ut animadvertunt *Mans. consult. 256. num. 2., & seqq. R. P. D. Ansaldo. in annot. ad decis. 15. num. 21. & 23. Rot. decis. 330. num. 1. & seq. par. 14., & decis. 23. num. 7. par. 15. & decis. 126. n. 66. & seqq., & decis. 869. num. 7. coram Merlin.* Ex quo fit defuncto ejus fratre Renunciatorio absque filiis cessare effectum renunciationis, & tam feudum, quàm Juspatronatus Beneficii A., & alia quæcumque Bona renunciata redire ad eundem Titium renunciantem, seu ad Monasterium A. ex hujus Persona, adeo ut succedente vacatione Beneficii A. præsentatio spectare debeat ad dictum Monasterium, non verò ad hæredes fratris renunciarii extraneos, quorum favore non militat ratio illa amoris, cum omnis renunciatio nulli alii prodesse possit, nisi ei tantum, cujus contemplatione facta fuit *Bald. conf. 437. num. 2. versic. item, Surd. conf. 244. num. 8., & seq. Altograd. conf. 41. num. 12. lib. 2. de Marin. resol. quotid. cap. 189. num. 1., & seqq., & cap. 190. num. 32. Gratian. discept. 557. num. 52., Rot. decis. 587. num. 4. par. 1. rec., & in Romana renunciationis 17. Junii 1709. S. Vel, & S. Licet coram Eminentissimo Priolo, & in Romana successionis 4. Febr. 1711. S. Cum enim coram Rmo Molines.*

Quòd

Quòd si hoc procedit respectu Juspatronatus Beneficii A. annexi feudo expressè renunciato à Titio favore proprii fratris, ejusque filiorum, & hæredum, eo fortius procedere debet respectu alterius juspatronatus Beneficii B. annexi hæreditati relicta à præfato Extraneo post renunciationem, nimirum quòd etiam hoc juspatronatus unà cum dicta hæreditate, cui est annexum spectare debeat ad Monasterium A. ex persona Titii Professi, non verò ad hæredes extraneos Renunciarii defuncti, non solum quia renunciatio hæc emissa à Titio est personalis, sed etiam quia comprehendere nunquam valet hoc juspatronatus unà cum dicta hæreditate, attentis tum natura renunciationis, tum mente renunciantis.

10 Et quidem attendenda natura renunciationis, hæc cum sit odiosa venit strictè intelligenda, itaut tantum capiat, quantum verba sonant, & non venit extendenda ad ea, quæ non clarè constat per Renunciantem fuisse comprehensa *Dec. cons. 379. num. 4. Gratian. discept. for. 565. num. 63. Palmanep. alleg. 307. num. 304. Panimoll. decis. 7. annot. 2. num. 36. Rot. decis. 543. num. 26., & 44. par. 5. recent., & in Romana renunciationis 23. Januarii 1708. §. Siquidem, & 6. Maji 1709. §. Retentio coram Eminentissimo Scotto, & 10. Martii 1710. §. E contra coram R. P. D. Crispo, & in Romana successione 4. Februarii 1711. §. Pro remotione coram Reverendissimo Mo-*

11 lines. Quare cum clare constet renunciationem emissam à Titio occasione ingressus in Religionem comprehendere etiam juspatronatus unà cum hæreditate relicta ab extraneo favore familiae Titii post dictam renunciationem, sed hoc sit valde dubium, facienda est interpretatio pro exclusione hujusmodi comprehensionis, dum in dubio semper renunciatio interpretanda venit favore Renunciantis *Tor. de pact. futur. success. lib. 2. cap. 23. n. 31. Rot. in dicta Romana renunciationis 23. Januarii 1708. §. Quapropter coram Eminentissimo Scotto.*

12 Attenta autem mente Renunciantis, neque renunciatio hæc celebrata à Titio comprehendere potest juspatronatus prædictum unà cum hæreditate relicta à præfato Extraneo post renunciationem; Hujusmodi enim hæreditas, cui est an-

nexum juspatronatus de tempore renunciationis non competebat Titio, neque in re, neque in spe, cum fuerit relicta ab eodem Extraneo favore familiae Titii post hujus renunciationem: Unde sicuti Titius non poterat de hoc Jurepatronatus, & hæreditate cogitare de tempore renunciationis, ita nec poterat velle ei renunciare, cum nihil sit volitum, quin præcognitum; *Saminiat. controuv. 73. n. 27. Panimoll. decis. 7. annot. 3. num. 3. Rota in dicta Romana Renunciationis 23. Januarii 1708. §. Quæ omnia, & 6. Maji 1709. §. Ulterius coram Eminentissimo Scotto, & 10. Martii 1710. §. Ratio coram R. P. D. Crispo.*

13 Non obstat, quòd Titius renunciaverit proprio fratri, ejusque filiis, & hæredibus non solum feudum, cui erat annexum Juspatronatus Beneficii A. sed etiam omnia alia quæcumque bona etiam extranea, quomodolibet, quomodocumque, & qualitercumque spectantia, & pertinentia, & consequenter etiam renunciaverit hanc hæreditatem postea relictam ab Extraneo, cui erat annexum aliud Juspatronatus Beneficii B. sciendum est enim, quòd nobis bona, & jura tripliciter competere possint, nimirum re, & spe; spe, sed non re; & nec re, nec spe; Juxta distinctionem relatam à *Bartol. in l. 1. Cod. de pact. §. primo lit. K. ibi -- distinguit tres species jurium, & prima est, quæ nobis competit, & spe, secunda spe, & non re; Tertia nec spe, nec re --* Hoc posito, licet verba suprascripta videlicet -- *omnia alia quæcumque bona etiam extranea quomodolibet, quomodocumque, & qualitercumque spectantia, & pertinentia --* comprehendere possint illa bona, & jura, quæ Titio Renuncianti competeant de tempore renunciationis re, & spe, aut spe, & non re, tamen comprehendere non valent bona, & jura illa, quæ de eo tempore non competeant Titio, nec spe, nec re, sed ad hunc effectum requirebantur, quòd illa verba essent probata clausulis talis efficaciam, ut clarius ostenderetur, quòd Titius renuncians cogitaverit de Bonis, seu juribus, nec spe, nec re illi competentibus, ut sunt hæc ex. gr. *Ex Causa de futuro, sive ex Causa nova, sive de novo superveniente, juxta doctrinam Bartoli in dicta l. 1. Cod. de pact. sub num. 4. Gallerat. de renun-*

renunciatur. centur. 1. renunciatur. 17. num. 37. Palmanep. alleg. 307. num. 26. Rot. in dicta Romana renunciacionis 23. Januarii 1708. S. Ratio, & 6. Maji 1709. S. Neque coram Eminentissimo Scotto, & 10. Decembris 1710. S. Sed statim coram Eminentissimo Priolo, & 10. Martii 1710. S. Quamobrem coram R. P. D. Crispo.

14 Propterea cum Juspatronatus, & hæreditas præfata relicta ab extraneo familia Titii, non competeat huic de tempore renunciacionis nec re, nec spe, sed erant bona futura ex causa de futuro Titio omnino incognita, dum numquam cogitabat, quod extraneus præfatus esset relicta sua familia Juspatronatus unà cum dicta hæreditate, Titius proinde in hac renunciacione, sicuti non potuit extendere cogitationem suam ad Juspatronatus, & hæreditatem prædictam, ita nec valuit ad ea renunciacionem protrahere. Menoch. conf. 71. num. 31. Surd. dec. 326. nu. 52. Rocc. respons. 87. nu. 4. tom. 1. Rota in Romana Successionis 4. Februarii 1711. S. Ac propterea coram Reverendissimo Molines.

Hinc descendendo ad ea, quæ superius pro ratione dubitandi in contrarium afferebantur ipsa non merentur attendi, quia procedunt in renunciacione reali, & abdicativa, non verò personali, prout est
15 ista, de qua agitur. Nec ex eo, quod sæpè dicta renunciatio fuerit facta à Titio occasione ingressus in Religionem præsumenda est abdicativa, & realis; Quoniam licet professus in Religione non præsumatur sollicitus bonorum temporalium, quoad se ipsum; tamen præsumitur sollicitus bonorum temporalium quoad proprium Monasterium capax possidendi in communi tam ex conjectura pietatis erga illud, quàm etiam, ut commodius sibi necessaria suppeditaret, dum inverisimile omnino est, quod quoscumque extraneos hæredes in vim propria renunciacionis succedere voluerit excluso proprio Monasterio, & quod prædilexerit quoscumque hæredes extraneos etiam ignotos potius quàm ipsum Monasterium, à quo alitur, & quod habet loco Patris, juxta Bald. conf. 347. n. 2. lib. 1. Pannimol. dec. 7. annot. 2. n. 11. Mans. consult. 296. sub n. 50. tom. 4. Rot. dec. 48. n. 15. & seq. post Merlin. de legitim., & in Perusina Immissio-

15. Januarii 1706. S. Non relevante coram Emo Scotto, & in Romana Successionis 4. Februarii 1711. S. Comperio coram Rato Molines.

16 Nec adversatur, quod renunciatio fuerit facta à Titio non solum favore proprii fratris, sed etiam favore hujus filiorum, & hæredum, & consequenter non solum frater Renunciatarius, sed etiam hujus hæredes succedere debebunt in utroque Juspatronatus unà cum supradictis universitatibus, utpote in hac renunciacione contemplati; Quoniam nomine hæredum hic non veniunt hæredes extranei, sed solum hæredes sanguinis, & descendentes à Renunciatario, juxta Altograd. conf. 43. nu. 55. & seqq. lib. 2. Andreol. controv. 310. num. 26. Saminat. controv. 100. n. 9. Mart. de success. legal. par. 3. quest. 6. art. 1. num. 6. Cyriac. controv. 475. nu. 10. & seqq. Rota in dicta Romana renunciacionis 17. Junii 1709. S. Et licet regulariter coram Eminentiss. Priolo.

ARGUMENTUM.

An Juspatronatus transeat in Creditorem cum re pignorata?

SUMMARIUM.

- 1 Juspatronatus non transit in Creditorem cum Universitate pignorata.
- 2 Juspatronatus ratione pignoris non est possessibile per Creditorem.

CASUS IV.

Titius pignore obligavit Cajo Creditori Villam, aut aliam Universitatem realem, in qua erat Ecclesia de suo Juspatronatus; Quo casu quæritur, an Juspatronatus transeat in Creditorem cum re pignorata, itaut vacante Ecclesia annexa rei pignorata, præsentatio spectet ad Creditorem?

- 1 Respondeo negativè, Juspatronatus namque ratione pignoris non est possessibile per Creditorem, quia Creditor debet restituere fructus rei pignorata, vel computare eos in sortem, cap. cum contra de pignor., & cap. 1. de usur. Præsentatio autem, quæ est fructus Jurispatronatus non potest restitui, quia præsentatus per Creditorem, & institutus non potest removeri, juxta Text. in cap. Consultationibus, de quo infra, nec potest computari in sortem,